

4.2. Autorské dílo

Autorské dílo je definováno v § 2 autorského zákona, který stanoví, co je autorským dílem, popřípadě co je za autorské dílo považováno: „Autorským dílem je jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora vyjádřený v jakékoli objektivně vnímatelné podobě.“ (§ 2 odst. 1 autorského zákona).

Základní charakteristiky autorského díla:

- **Jedinečnost:** Dílo musí být originální a nesmí být pouhou kopií jiného díla.
- **Tvořivost:** Musí být výsledkem tvůrčí činnosti člověka, tedy projev jeho myšlenek a dovedností.
- **Objektivní vnímatelnost:** Dílo musí být vnímatelné smysly, například čtením, poslechem, pohledem.
- **Vyjádření v jakékoli podobě:** Autorské dílo může být vyjádřeno v jakékoli formě, ať už písemné, obrazové, hudební, filmové nebo digitální.

Příklady autorských děl:

- **Literární díla:** knihy, básně, články, scénáře
- **Hudební díla:** skladby, noty
- **Díla výtvarná:** obrazy, sochy, grafika
- **Díla audiovizuální:** filmy, televizní pořady
- **Díla architektonická:** stavby, urbanistické plány
- **Softwarové programy**
- **Fotografie**
- **Databáze**
- **Webové stránky**

Autorské dílo je vždy chráněno jako celek, ale také i v jednotlivých částech a v jednotlivých vývojových fázích, pokud splňují kritéria pro ochranu, zejména jedinečnost, popř. původnost (§ 2 odst. 3 autorského zákona). Autorské dílo je chráněno v původní i ve zpracované podobě (§ 2 odst. 4 autorského zákona).

Nový výtvar, vzniklý zpracováním jiného díla, může být, splňuje-li sám podmínky ochrany, chráněn jako dílo autorské. K takovému novému dílu pak bude mít právo nejen autor nového díla, ale i autor díla původního. Typickým příkladem zpracování je překlad literárního díla do jiného jazyka (ovšem překlad tvůrčí, nikoli tzv. otročský – mechanický), dále např. dramatizace literárního díla apod.

Co není autorské dílo:

- **Myšlenky, nápady:** Samotné myšlenky nebo nápady nejsou chráněny autorským právem, pouze jejich konkrétní vyjádření.
- **Fakta, objevy:** Objevy, vědecké teorie nebo fakta nejsou autorským dílem.
- **Jazyk:** Slova a jazyk jako takový nejsou autorským dílem.

Významem autorského práva pak je to, že slouží k ochraně práv autorů a umožňuje jim využívat svá díla a rozhodovat o jejich dalším šíření. Díky autorskému právu jsou autoři motivováni k tvorbě nových děl a rozvoji kultury.

4.3. Autorství

Autorství je pojem, který se týká **přiznání a respektování prvenství** při vytvoření nějakého díla, ať už uměleckého, vědeckého nebo jiného. Jedná se o uznání, že určitá myšlenka, nápad nebo dílo vzniklo právě díky určité osobě – autorovi. **Jednoduše řečeno: Autorství znamená, že když něco vytvoříme, máme na to právo a můžeme si za to nechat připsat zásluhy.**